

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

"Solcu, haddini bilmeyenin, kapitalistin, ırkçının, çevre düşmanının karşısına yeni bir dünya mümkün diye çıkanların adıdır."

Birçok insan sağ ve sol kavramlarının fikri bir isabet erozyonuna uğradığına inanıyor. Soldan ve sağdan artık 'öyle' olmadığını söyleyen sesler yükseliyor. Buna en etkili itirazlardan biri bir sağcıdan geldi. Mustafa Akyol 23 Mayıs'ta 'Niçin Sağcıyım?' başlıklı yazısında ayrımın hâlâ yaşadığını Star'da anlattı. Bir solcunun, Oya Baydar'ın t24.com.tr'de solun tanımına dair yazdığı enfes cümlelerini kullandı: "Sol bu dünyanın değişmesi gereği ve başka bir dünyanın mümkün olabileceği umududur. İnsanın doğayla ve kendisiyle barışık olarak her türlü baskıdan ve sömürüden kurtulmuş, özgür yaşayacağı, eşitlikçi, adil, barışçı bir dünya özlemidir."

Akyol'a göre bunu herkes zaten ister. Solcu ve sağcıyı ayıran, böyle bir dünyaya ulaşmak için kullanılacak yolun ne olduğu. Solcular, bu yolu bildiklerini iddia edenler, sağcılar için böyle bir yeryüzü cennetinin mümkün olmadığını bilen ve hayatın sonsuz karmaşıklığını idrak ettiklerinden haddini bilip böyle bir cennetin peşine düşmeyenler. Örnek, Marksizm ya da Kemalizm gibi ideolojilerin peşinde, ne yapılacağı bildiğini iddia edip halka rağmen ve halk için halkı kurtarmaya teşne solcular.

Kötü örnek, örnek olmaz diyeceğim, Stalinistler de kendini solcu sandığı için diyemiyorum. Ancak Kemalizm hakkında diyeceğim var. Kemalizm sağ bir ideolojidir. Yani Akyol'un şimdiki yoluyla pusula paylaşır. Marksizm ise solun içinde genişçe bir patikadır birçok solcunun ya değiştirdiği ya terk ettiği.

Solcuyu solcu yapan, eşitsizliklerin nedenini anlama, anlatma ve değiştirme becerisidir. Solcu, özgürlükler konusunda liberallerle çok şey paylaşır. Liberal, bir kayığın sol küreğini sağa, sağ küreğini sola çeken bir kayıkçı gibidir. Özgürlüğü ve onu yok eden koşulları aynı anda ister. Her yeri görür, çok hareket eder, yol alamaz. Yetmez ama yine de sayılır. Solcu ise özgürlük ve eşitlik idealine ulaşmak için toplumsal cinsiyet, sınıf ve ırk ayrımına karşı çıkar, dünyayı bize sunulan bir nimet olarak değil, canlı-cansız tüm varlıklarıyla bizimle aynı haklara sahip şeylerin bütünü olarak görür.

Kapitalizmin, ırkçılığın, erkek egemenliğin ve çevre duyarsızlığının aynı anda ve birbirlerini belirlemeden ama güçlendirerek yaşadığına ve hallinin mümkün olduğuna inanır. Bu gayri adil dünyanın amaçlanmamış bir sonuç değil, iktidar ilişkilerinin amaçlı bir sonucu olduğunu düşünen ve yine de hayaletleri, ruhları ve maneviyatıyla yaşayan insanlardır solcular. Sonuçta, evet, bir inanç ve idrakiyet işidir. Anlama, hissetme ve anlatmayla müsemmadır. Gönül ve misyon meselesidir.

Solcu haddini bilmeyenlerin, kapitalistlerin, erkek egemenlerin, ırkçıların, çevre düşmanlarının karşısına yeni bir dünya mümkün diye çıkanların adıdır. Solcunun her meseleyi bir temel çelişkiyle anlatacak ezberi yoktur. İktidar ilişkilerinin birbirinin içine geçen şelaleler gibi şekillendiğini, gündelik ilişkilere sirayet ettiğini, sınıf diktatörlüğüyle ya da topyekûn devrimlerle dünya cennetleri kurulmayacağını bilir. Dünya cennetinin anahtarı olduğunu iddia edenler ise sağcılar ve solcular değil, siyasi modernizm tutkunu, kendini, haddini hududunu bilmeyen cahillerdir. Solcu haddini bilir; hududu, sosyal yaşamın karmaşıklığını uzmanların plan ve haritalarla aşmaya çalışan zihniyettir. Kapitalizmi, ırkçılığı, erkek egemenliğini ve çevre talanını yok etmeyi düşleyen emekçilerin, kadınların, erkeklerin, itilmişlerin, mağdurların ve onlarla birlikte duranların adı

solcudur. Duruşu gereği temkinli ve tedirgindir. “Bu dünya böyle olduysa vardır bir mantığı” diye düşündüğünden değil “Böyleyse batsın bu dünya” dediğinden. Bakiyesi teferruat.